

Podróże po hipertekście

WIEDZA W PIGUŁCE

Żyjemy w świecie tekstów. Gdziekolwiek zwrócimy naszą uwagę, coś do nas „przemawia”.

Niegdyś możliwości przekazywania treści były ograniczone. By wyrazić zamierzony sens posługiwano się przede wszystkim zapisem. Stąd tradycyjne rozumienie „tekstu” jako czegoś zapisanego czy wydrukowanego.

Rozwój technologii sprawił, że dziś możemy na szeroką skalę komunikować się również za pośrednictwem radia, telewizji czy internetu. Zdajemy sobie sprawę, że „przemawia” do nas nie tylko pismo, lecz także film, obraz czy dźwięk. Każde z mediów wytworzyło specyficzny język. Mówi się np. o języku filmu. Za jego pośrednictwem można np. tworzyć swoistą atmosferę czy wyrażać emocje bez użycia słów.

Aby odróżnić różnorodność współczesnych tekstów od tych dawnych, tylko drukowanych, powstało określenie „tekstu kultury”. Tekstem kultury jest każdy wytwór człowieka, który jest uporządkowany wedle określonych reguł. Tekstami kultury są nie tylko dzieła sztuki (obrazy, filmy czy książki), lecz także np. ubrania.

Internet zajmuje szczególne miejsce wśród dzisiejszych mediów. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że każdy może być w nim twórcą i na forum wyrażać swoje myśli. Także dlatego, że każdy sam kieruje w nim swą wędrówką. Nie pozwalają nam na to klasyczne radio czy telewizja: możemy odbierać określone programy tylko wtedy, gdy są akurat emitowane. W internecie mamy dostęp do wszystkich informacji, gdy tylko sobie tego zażyczymy. To odbiorca określa, jaką drogą podąży w wyborze oglądanych stron, jakie ich elementy pominie, na który link kliknie. Dzięki temu współtworzy otrzymywany przekaz.

Swobodę w tworzeniu przekazu, jaką daje internet, oddaje pojęcie hipertekstu. Hipertekst to zbiór tekstów połączonych ze sobą odniesieniami. Odbiór hipertekstu można porównać do swobodnej przechadzki po budynku o niezliczonej ilości pokoi. Sam decydujesz, do jakiego pokoju zajrzysz, ile czasu w nim spędzisz i jak dokładnie przyjrzyć się obecnym tam przedmiotom. Odczytywanie tradycyjnego tekstu zaś byłoby podobne do zaplanowanej odgórnie wycieczki z przewodnikiem, który zaprowadzi zwiedzającego tylko do niektórych pomieszczeń, w odpowiedniej kolejności.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Dobierz właściwe hiperłącza do oznaczonych fragmentów poniższego tekstu:

- <http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczęście>
- http://pl.wikipedia.org/wiki/Marzenia_dzienne
- <http://pl.wikipedia.org/wiki/Osoba>
- <http://pl.wikipedia.org/wiki/Zdrowie>

„Sukces — działanie na najwyższym poziomie możliwości jednostki (), w kierunku spełnienia jej marzeń () i pragnień przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy wszystkimi płaszczyznami życia. Innymi słowy sukces jest to stan zamierzony, zrealizowany w przeciągu czasu. Do zdefiniowania sukcesu określa się wartości, które są jego wyznacznikiem. Dla każdego człowieka sukces jest widziany w inny sposób. Ważną

rolę odgrywa tutaj hierarchia wartości i doświadczenia wyznawane przez każdego z osobna. Miarą sukcesu mogą być: zrealizowane plany, **szczęście** (____), **zdrowie** (____), własność materialna itp. Człowiek osiąga sukces, wtedy gdy spełniają się wszystkie jego oczekiwania.”

Sukces, Wikipedia, autorzy, CC BY-SA, [http://pl.wikipedia.org/wiki/Sukces_\(stan\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Sukces_(stan)), dostęp 20.12.2012.

Hiperłącza:

- Marzenia dzienne, http://pl.wikipedia.org/wiki/Marzenia_dzienne, dostęp 1.10.2012.
- Zdrowie, <http://pl.wikipedia.org/wiki/Zdrowie>, dostęp 1.10.2012.
- Szczęście, <http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczęście>, dostęp 1.10.2012.
- Osoba, <http://pl.wikipedia.org/wiki/Osoba>, dostęp 1.10.2012.

SŁOWNICZEK

- **tekst kultury**: każdy wytwór człowieka, który jest uporządkowany wedle określonych reguł. Np. dzieła sztuki (obrazy, filmy czy książki), ale też np. ubrania. Nawet zwyczajowe zachowania (np. podanie ręki przy przywitaniu) są tekstami kultury. Tekstem kultury jest wszystko, co zostało stworzone, aby przekazać pewien sens.
- **hipertekst**: 1) sposób organizacji treści, polegający na zastosowaniu odsyłaczy. Kierują one użytkownika do innych materiałów, które nawiązują do informacji prezentowanych wcześniej. Umożliwia to odbiorcy swobodne poruszanie się pomiędzy treściami. Przykładem hipertekstu jest artykuł na stronie www połączony z innymi za pomocą linków. 2) tekst tak uporządkowany.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Piotr Drzewiecki. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/podroze-po-hipertekscie/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, III poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Nowa podstawa programowa:

Plastyka, IV-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń w zadaniach plastycznych interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, stosując środki wyrazu zgodnie z własnym odczuciem; w wyższych klasach podejmuje również próby rysunkowego studium z natury.

Informatyka, VII-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń poprawnie posługuje się terminologią związaną z informatyką i technologią.

Uczeń bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się, projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy. Uczeń ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.

Język polski, liceum i technikum

Treści nauczania

charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).